

NEJVYŠŠÍ SOUD
ČESKÉ REPUBLIKY

Městský úřad Rožnov pod Radhoštěm	Č. dop. 15/2007
Došlo: - 2. 07. 2007 C.j. 15/2007	Zprac.
Pril. Poč. lis.	Ukl. zn.

29 Odo 1430/2005-171



Městský úřad Rožnov pod Radhoštěm	Č. dop. 2025/b
Došlo: - 2. 07. 2007 C.j. 05/11 C24	Zprac.
Pril. Poč. lis.	Ukl. zn.

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Faldyny, CSc. a soudců JUDr. Zdeňka Krčmáře a JUDr. Hany Gajdziokové v právní věci žalobkyně SVAS, a. s., se sídlem v Brně, Moravské nám. 13, IČ: 15 50 34 96, zastoupené JUDr. Jiřím Bönischem, advokátem, se sídlem Ječná 29a, 621 00 Brno, proti žalovanému městu Rožnov pod Radhoštěm, se sídlem Masarykovo nám. 128, Rožnov pod Radhoštěm, o určení vlastnictví, vedené u Okresního soudu ve Vsetíně - pobočce ve Valašském Meziříčí pod sp. zn. 15 C 37/2003, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. června 2005, č. j. 11 Co 347/2004-149, takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. června 2005, č. j. 11 Co 347/2004-149 a rozsudek Okresního soudu ve Vsetíně - pobočky ve Valašském Meziříčí ze dne 5. prosince 2003, č. j. 15 C 37/2003-115, se zrušují a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Okresní soud ve Vsetíně - pobočka ve Valašském Meziříčí rozsudkem ze dne 5. 12. 2003, č. j. 15 C 37/2003-115, zamítl žalobu, aby bylo určeno, že žalobkyně je vlastníkem nemovitostí zapsaných v katastru nemovitostí Katastrálního úřadu Vsetín, pracoviště Valašské Meziříčí pro obec a k. ú. Rožnov pod Radhoštěm, a to specifikovaných bytových jednotek a dále nemovitostí, zapsaných na listu vlastnictví 10001 - specifikovaných pozemků a budov (výrok I.) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.).

Soud prvního stupně dospěl na základě provedeného dokazování k závěru, že sporné nemovitosti nebyly privatizovány se záměrem, aby žalobkyně byla jejich vlastníkem; žalobkyně jejich vlastníkem nikdy nebyla, neboť byly předmětem bezúplatného převodu na Městský úřad v Rožnově pod Radhoštěm, resp. na město Rožnov pod Radhoštěm, a důvodnost žaloby tudíž nebyla prokázána.

K odvolání žalobkyně Krajský soud v Ostravě ve výroku označeným rozsudkem rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odvolací soud převzal skutková zjištění soudu prvního stupně, zejména zjištění, že usnesením vlády ČR z 18. 3. 1992 č. 199 byl schválen privatizační projekt a. s. TESLA Rožnov č. 2938, včetně dodatku k 31. 12. 1991, přičemž privatizace se realizovala veřejnou soutěží, převodem privatizovaného majetku na nově vzniklé subjekty, z nichž jedním byla i žalobkyně. Součástí privatizace samostatně privatizované jednotky SVAS, a. s. byl i bezúplatný převod majetku podle § 12 odst. 2 písm. c) zákona č. 92/1991 Sb. (dále též jen „zákon o velké privatizaci“) na Městský úřad Rožnov pod Radhoštěm ke dni 29. 2. 1992. Dne 11. 5. 1992 byla s odkazem na privatizační projekt mezi účastníky sepsána dohoda o bezúplatném převodu majetku (dále též jen „dohoda“), dne 11. 11. 1992 předávací protokol o převodu pozemků a dne 30. 12. 1992 protokol o převzetí bytového fondu. Změna vlastnictví na žalovaného byla provedena v evidenci nemovitostí střediska geodézie.

Podle názoru odvolacího soudu má pro právní posouzení předmětné věci zásadní význam úprava obsažená v ustanoveních § 5 a § 11 odst. 1 zákona o velké privatizaci, přičemž Fond národního majetku České republiky (dále též jen „Fond“) mohl privatizovaný majetek použít pouze v souladu se schváleným privatizačním projektem, tj. v předmětné věci k bezúplatnému převodu do vlastnictví žalovaného. Pro souzenou věc nemá podstatný význam, že v privatizačním projektu je Městský úřad Rožnov pod Radhoštěm označen jako nabyvatel.

S odkazem na ustanovení § 19 odst. 1 a 3 a § 21 zákona o velké privatizaci odvolací soud dovodil, že bylo povinností Fondu uzavřít se žalovaným smlouvu o převodu sporného majetku a žalovanému tento majetek předat a pořídit o tom zápis.

Odvolací soud dospěl k závěru, že v souzené věci takový postup dodržen nebyl. Bylo prokázáno, že tato část privatizovaného majetku určeného k bezúplatnému převodu na žalovaného byla spolu s dalším privatizovaným majetkem určeným k založení akciové společnosti převedena jako nepeněžitý kapitálový vklad na žalobkyni. V tom ohledu nelze přisvědčit okresnímu soudu, že žalobkyně nikdy vlastníkem sporného majetku nebyla; posléze však bylo dosaženo účelu privatizace převodem tohoto majetku nestandardním způsobem, a to dohodou o bezúplatném převodu uzavřenou již mezi účastníky.

Odvolací soud uzavřel, že vlastníkem sporného majetku je žalovaný, nikoli žalobkyně, o čemž svědčí především skutečnost, že dohoda byla uzavřena s výslovným odkazem na privatizační projekt č. 2938 a na základě usnesení představenstva žalobkyně. To bylo v souladu se stanovami žalobkyně, jejímž jediným akcionářem v té době byl Fond národního majetku, jmenovitě s článkem VII. B1 (šlo o rozhodnutí statutárního orgánu žalobkyně) a s článkem VII. B3, podle něhož „dohodu“ k vytištěnému názvu společnosti podepsal Jiří Jalůvka, označený jako předseda představenstva.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně dovolání, v němž uvádí, že rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam, neboť odvolací soud řešil právní otázku v rozporu s hmotným právem a kromě toho i rozdílně od rozhodnutí dovolacího soudu.

Dovolatelka má za to, že odvolací soud přenesl na žalobkyni závazek - k bezúplatnému převodu na žalovaného - který neměl oporu v zákoně. Podle § 19 odst. 3 zákona o velké privatizaci vlastnické právo k věcem z privatizovaného majetku přechází na nabyvatele „při vkladu dnem vzniku obchodní společnosti bez registrace podle zvláštních předpisů“. Pokud tento majetek měl být použit k převodu na žalovaného (obec), mělo se tak stát v souladu s § 12 odst. 2 výše citovaného zákona v době, kdy majetkem vkladatele (tj. Fondu) skutečně byl, to znamená v období mezi zrušením podniku bez likvidace a vkladem majetku do základního jmění.

Dovolatelka - na rozdíl od odvolacího soudu - je toho názoru, že usnesení představenstva žalobkyně tu není právně významné, protože stanovy žalobkyně v návaznosti na ustanovení § 191 odst. 1 obchodního zákoníku vyhradily do výlučné pravomoci valné hromady rozhodování o převodech a pronájmech nemovitého majetku. O bezúplatném převodu předmětného nemovitého majetku do vlastnictví žalovaného žádná valná hromada žalobkyně nerozhodovala a nerozhodla, a soudy obou stupňů o tom nečinily žádná skutková zjištění.

Dovolatelka dále namítá, že zjištění odvolacího soudu o postavení Jiřího Jalůvky ve společnosti žalobkyně nemá oporu v provedených důkazech. Podle úplného výpisu z obchodního rejstříku, jimž byl proveden důkaz, nebyl nikdy Jiří Jalůvka předsedou představenstva. Zjištění obou soudů o převodu předmětných nemovitostí z vlastnictví žalobkyně na žalovaného dohodou o bezúplatném převodu majetku ze dne 11. 5. 1992 rovněž nemá oporu v provedených důkazech. Ačkoli předmětem „dohody“ je bezúplatný převod majetku „přesně specifikovaného v přílohách 1 až 8 této dohody“, dohoda žádné přílohy neobsahuje. Odkaz odvolacího soudu na předávací protokol z 11. 11. 1992 a protokol o převzetí bytového fondu z 30. 12. 1992 nelze považovat za právně významný, protože tyto listiny nejsou způsobilé být právním titulem pro převod vlastnictví. Dovolatelka se domnívá, že dohoda pro svou neurčitost není platným právním úkonem a právní závěr odvolacího soudu je v rozporu s hmotným právem.

Podle mínění dovolatelky je dále závěr odvolacího soudu o postupu Jiřího Jalůvky při uzavírání dohody v souladu se stanovami žalobkyně, v rozporu s provedenými důkazy i hmotným právem. Jestliže Jiří Jalůvka jako člen představenstva učinil projev vůle směřující k uzavření dohody o bezúplatném převodu sám, nelze takový projev vůle (pomine-li se výhrada valné hromady rozhodovat v těchto věcech) považovat za projev vůle společnosti, neboť nebyl učiněn způsobem, kterým jedná statutární orgán společnosti. Dohoda o bezúplatném převodu tedy nebyla platně uzavřena (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 8. 2002, sp. zn. 29 Odo 198/2002 uveřejněný pod číslem 58/2004 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek).

Dále dovolatelka dovozuje, že i kdyby byla dohoda o bezúplatném převodu nemovitostí perfektní, nepřivodila by zamýšlené právní důsledky. Převod by nebylo možno posuzovat jako akt privatizace, protože převod z vlastnictví žalobkyně do vlastnictví žalovaného by nebyl převodem z vlastnictví státu do vlastnictví soukromé osoby. V tomto případě by bylo třeba registrace podle zvláštních předpisů a pokud proto odvolací soud vyřešil tuto otázku jinak, vyřešil ji v rozporu s hmotným právem.

Dovolatelka navrhuje zrušení rozsudků soudů prvního stupně i odvolacího a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k dovolání odkazuje na svá dřívější podání a plně se ztotožňuje se závěry soudů obou stupňů. Smlouva o převodu nemovitostí má stanovené náležitosti.

Pokud jde o to, že Jiří Jalůvka nebyl v obchodním rejstříku zapsán jako předseda představenstva, podle § 28 odst. 1 písm. e) obch. zák. ve znění účinném v roce 1992 se do obchodního rejstříku zapisovali pouze členové představenstva, nikoli jejich funkce. Předsedu podle § 194 odst. 3 obch. zák. pak volilo představenstvo.

Žalovaný zdůrazňuje, že vlastníkem sporných nemovitostí se neměla stát žalobkyně, ale žalovaný, v souladu se zákonem o velké privatizaci. Žalobkyně měla vůli privatizujícího (státu) splnit a předmětné nemovitosti žalovanému předat. Je nepřipustné, aby žalobkyně v rozporu s cit. zákonem s privatizovaným majetkem nakládala.

Žalovaný navrhuje zamítnutí dovolání.

Se zřetelem k bodu 3. článku II. zákona č. 59/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, Nejvyšší soud dovolání projednal a rozhodl o něm podle občanského soudního řádu ve znění účinném před 1. dubnem 2005 (dále též jen „o. s. ř.“).

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.), po zjištění, že podané dovolání splňuje zákonem stanovené náležitosti, se musel na prvním místě zabývat přípustností dovolání, poněvadž dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (ustanovení § 236 odst. 1 o. s. ř.).

Přípustnost dovolání proti potvrzujícímu výroku rozsudku odvolacího soudu ve věci samé může být dána jen podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) a c) o. s. ř. O případ podle § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. tu nejde a ve smyslu § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., jehož se dovolatelka obsahově dovolává, je dovolání přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně, jen jestliže dovolací soud dospěje k závěru, že napadený rozsudek má ve věci samé po právní stránce zásadní význam, tj. zejména řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu nebyla dosud vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem (§ 237 odst. 3 o. s. ř.)

Předpokladem přípustnosti dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. je, že rozhodnutí odvolacího soudu má zásadní právní význam nejen pro posouzení dané věci, ale pro rozhodovací činnost soudů vůbec, přičemž právní otázka zásadního významu musí být dovolatelem konkrétně formulována tak, aby bylo zřejmé, který právní problém má být řešen.

Jak Nejvyšší soud uvedl již v usnesení ze dne 29. 6. 2004, sp. zn. 21 Cdo 541/2004, uveřejněném v časopise Soudní judikatura č. 7, ročník 2004, pod číslem 132 (na něž v podrobnostech odkazuje), na závěr, zda má napadené rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé zásadní význam po právní stránce, lze usuzovat jen z okolností uplatněných dovolacím důvodem podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. K okolnostem uplatněným dovolacími důvody podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř. nebo ustanovení § 241a odst. 3 o. s. ř. nemůže být při posouzení, zda je dovolání přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., přihlédnuto (srov. k tomu shodně i usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 3. 2006, sp. zn. III. ÚS 10/06, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 9, ročník 2006, pod číslem 130).

Výše uvedené omezení je ve vztahu k dovolacímu důvodu obsaženému v § 241a odst. 3 o. s. ř. dáno tím, že zákon jeho užití výslovně spojuje toliko s dovoláním přípustným podle § 237 odst. 1 písm. a) a b) o. s. ř., popřípadě podle obdobného užití těchto ustanovení (§ 238 a § 238a o. s. ř.). Vyloučení úvahy o přípustnosti dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. za použití argumentů spojených s vadami řízení, které mohly mít za následek

nesprávné rozhodnutí ve věci, je dáno povahou tohoto dovolacího důvodu. Konkrétní vada řízení (v níž nejde o spor o právo) totiž nemá judikatorní přesah, přičemž z povahy věci nemůže zakládat ani rozpor s hmotným právem.

Dovolatelka na prvním místě namítá, že napadené rozhodnutí je v rozporu s hmotným právem a dále, že je v rozporu s judikaturou.

Tento rozpor spatřuje dovolatelka především v právním posouzení platnosti z hlediska určitosti dohody (smlouvy), uzavřené mezi účastníky dne 11. 5. 1992. Takové posouzení je však vždy záležitostí hodnocení konkrétních okolností daného případu a má tedy ryze individuální povahu. Dovolací soud v tomto směru žádné interpretační a aplikační pochybení na straně odvolacího soudu neshledal. Tento závěr se plně vztahuje i na tvrzení, že odvolací soud měl na žalobkyni údajně přenést závazek k bezúplatnému převodu předmětného majetku. Takový závěr odvolací soud nevyslovil a na něm není jeho rozhodnutí založeno. Odvolací soud pouze konstatoval, že závazek žalobkyně k bezúplatnému převodu vychází z vládou schváleného privatizačního projektu.

Právně relevantní není ani otázka, zda podle stanov žalobkyně měla o převodu majetku rozhodnout valná hromada a nikoli představenstvo, protože potud nejde o otázku právní, nýbrž skutkovou, řešitelnou prostřednictvím dovolacího důvodu dle § 241a odst. 3 o. s. ř., jenž dovolatelka u dovolání, které může být přípustné jen podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., nemá - jak vysvětleno výše - k dispozici. Totéž platí o argumentaci funkčním postavením Jiřího Jalůvky.

Nejvyšší soud však shledává dovolání ve smyslu § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. přípustným pro řešení otázky, zda k převodu vlastnictví na základě dohody o bezúplatném převodu majetku ze dne 11. 5. 1992 byla nutná registrace této dohody státním notářstvím. V tomto ohledu je totiž napadené rozhodnutí v rozporu s dřívější judikaturou Nejvyššího soudu.

Kritikou závěru odvolacího soudu, že označený převod této registraci nepodléhal, vystihuje dovolatelka i způsobitý dovolací důvod dle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., jímž lze odvolacímu soudu vytýkat, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

V době uzavření dohody o bezúplatném převodu majetku (11. 5. 1992) platil zákon o velké privatizaci ve znění zákona č. 92/1992 Sb.

Ustanovení § 19 zákona o velké privatizaci v rozhodném znění pak určovalo, že ke dni účinnosti smlouvy nebo vkladu je fond povinen předat a nabyvatel převzít věci zahrnuté do privatizovaného majetku. O převzetí se sepíše zápis podepsaný oběma stranami (odstavec 1). Vlastnické právo k věcem z privatizovaného majetku přechází na nabyvatele dnem sjednané účinnosti smlouvy nebo při vkladu dnem vzniku obchodní společnosti; registrace podle zvláštních předpisů se nevyžaduje. Práva třetích osob k majetku, který je předmětem prodeje nebo vkladu podle tohoto zákona, nejsou dotčena (odstavec 3).

V posuzovaném případě měl sice bezúplatný převod vlastnictví k předmětným nemovitostem oporu v privatizačním projektu, nebyl však proveden způsobem a postupem předvídaným zákonem o velké privatizaci, tzn. smlouvou mezi Fondem jako převodcem a žalovaným jako nabyvatelem (srov. § 19 odst. 1 citovaného zákona). To ostatně připouští i odvolací soud, označuje-li za nesprávný závěr okresního soudu, že žalobkyně nikdy vlastníkem sporného majetku nebyla. Přitom jen pro smlouvy uzavírané v režimu zákona o velké privatizaci s Fondem připouští ustanovení § 19 odst. 3 tohoto zákona (z nějž oba soudy vycházely) výjimku z povinnosti registrace podle zvláštního zákona.

Odvolací soud se otázkou registrace dohody účastníků státním notářstvím (v době do 31. 12. 1992) nebo vkladu vlastnického práva podle této dohody do katastru nemovitostí (podle úpravy účinné od 1. ledna 1993) nezabýval, maje - ve světle výše uvedeného nesprávně - za to že taková registrace nebyla vzhledem k ustanovení § 19 odst. 3 zákona o velké privatizaci nutná.

Nebyla-li však taková registrace provedena v době do 31. 12. 1992 nebo nebyl-li proveden vklad vlastnického práva podle této dohody do katastru nemovitostí (podle úpravy účinné od 1. ledna 1993), pak se žalovaný dosud nestal vlastníkem nemovitostí (srov. k tomu obdobně např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2006, sp. zn. 29 Odo 803/2003, jakož i rozsudek Nejvyššího soudu uveřejněný pod č. 17/2000 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Právní posouzení věci je proto v dotčeném směru neúplné a tedy i nesprávné, což platí i pro úvahy soudu prvního stupně.

Z výše popsaných důvodů Nejvyšší soud zrušil napadené rozhodnutí odvolacího soudu a poněvadž důvody zrušení platí též na rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil Nejvyšší soud i toto rozhodnutí a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 in fine a odst. 3 citovaného ustanovení o. s. ř.).

V další fázi řízení bude úkolem soudu prvního stupně postavit najisto, zda dohoda účastníků byla v době do 31. 12. 1992 registrována státním notářstvím a nestalo-li se tak, zda byl případně v době od 1. ledna 1993 proveden vklad vlastnického práva žalovaného podle této smlouvy v katastru nemovitostí (nebo zda vkladové řízení neprobíhá /nebylo zahájeno/ jako reakce na závěry obsažené v tomto rozhodnutí).

Právní názor odvolacího soudu je pro soudy nižších stupňů závazný.

V novém rozhodnutí o věci rozhodně soud i o nákladech tohoto odvolacího řízení (§ 243d odst. 1 o. s. ř.).

Proti tomuto rozhodnutí není opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 10. května 2007

JUDr. František Faldyna, CSc., v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Simona Horáková


